

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.27

2009.gada 3.septembrī

(Prot. Nr.34, 2.§.)

Par lietas neierosināšanu

Par SIA „Baltkom TV SIA” 11.08.2009. iesniegumu Nr.579-3

1. Konkurences padome 14.08.2009. saņēma SIA „Baltkom TV SIA” iesniegumu „Par Konkurences likuma un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pārkāpumiem VAS „Latvijas Radio un televīzijas centrs” darbībās” (turpmāk tekstā – Iesniegums).

Iesniegumā tika norādīts, ka VAS „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” (turpmāk tekstā – LVRTC) atrodas dominējošā stāvoklī, nodrošinot tai piederošās infrastruktūras izmantošanas pakalpojumus. Savukārt, piešķirot infrastruktūras izmantošanas tiesības SIA „Lattelecom”, LVRTC ir ļaunprātīgi izmantojusi dominējošo stāvokli.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 2.septembra noteikumu Nr.714 „Kārtība, kādā tiek ieviesta elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu veidoto programmu apraide ciparformātā” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr.714) 6.punktu *Satiksmes ministrija līdz 2008.gada 15.decembrim pretendentu atlasē izvēlas komersantu, kurš nodrošinās televīzijas programmu zemes apraidi ciparformātā (..). Izvēlēto kandidātu apstiprina Ministru kabinets (..)*. SIA „Baltkom TV SIA” iesniegusi intereses apliecinājumu dalībai pretendentu atlasē.

Pretendentu atlase tika veikta saskaņā ar Nolikuma „Kandidāta atlase televīzijas programmu zemes apraides nodrošināšanai ciparformātā” (turpmāk tekstā – Nolikums) prasībām. Nolikuma 50.punktā tika paredzēts, ka konkursa uzvarētājam 60 darba dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas Ministru kabinetā, ir pienākums nodibināt tiesiskas attiecības ar LVRTC par tās infrastruktūras izmantošanu televīzijas programmu zemes apraides ciparformātā nodrošināšanai līdz 2013.gada 31.decembrim, pamatojoties uz Radio un televīzijas likumu.

2008.gada 4.novembrī LVRTC, sniedzot SIA „Baltkom TV SIA” informāciju par Nolikuma 50.punktā minēto tiesisko attiecību saturu, norādīja, ka maksa par „Televīzijas programmu zemes apraides nodrošināšana ciparformātā” pārejas periodā (t.i. līdz analogās televīzijas izslēgšanas) plānota 297,2 tūkst. LVL mēnesī jeb 3,6 milj. LVL gadā. Savukārt pēc analogās televīzijas programmu pārraides pārtraukšanas maksa ir plānota 561 tūkst. LVL mēnesī jeb 6,7 milj. LVL gadā. Konkrēts līguma projekts SIA „Baltkom TV SIA” uzrādīts netika. Vēlāk SIA „Baltkom TV SIA” kļuva zināms, ka

starp SIA „Lattelecom” un LVRTC noslēgtajā līgumā maksa par infrastruktūras izmantošanu ir paredzēta trīs reizes mazāka nekā tā tika norādīta citiem pretendentiem pirms uzvarētāja kandidātu atlasē paziņošanas. SIA „Baltkom TV SIA” ieskatā LVRTC infrastruktūras izmantošanas maksa vistiešākajā veidā ietekmē televīzijas programmu zemes apraides ciparformātā ieviešanas izmaksas, līdz ar to arī katra pretendenta piedāvāto ciparu televīzijas apraides tīkla izveidošanas tehnoloģisko risinājumu un termiņus, jo zemākas infrastruktūras izmantošanas izmaksas ļauj izdarīt lielākus ieguldījumus ciparu televīzijas apraides tīkla izveidošanā.

SIA „Baltkom TV SIA” uzskata, ka LVRTC ir piešķirusi SIA „Lattelecom” infrastruktūras izmantošanas tiesības par ievērojami zemākām cenām un bez finansiāliem vai ekonomiskiem pamatojumiem, tādējādi nodrošinot vienam pretendentiem ievērojami labvēlīgākus pakalpojumu sniegšanas apstākļus un nepamatotas priekšrocības, kas deformē konkurenci.

Iesniegumā tika norādīts, ka iespējamais darījums, kura būtiskie noteikumi pirms pretendenti atlasē noslēgšanas tika apspriesti starp SIA „Baltkom TV SIA” un LVRTC, un kura ietvaros LVRTC informēja par infrastruktūras izmantošanas izmaksām, ir uzskatāms par ekvivalentu darījumam, kāds šobrīd ir noslēgts starp SIA „Lattelecom” un LVRTC. Ņemot vērā minēto, SIA „Baltkom TV SIA” uzskata, ka tika pārkāpts Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktais aizliegums, un lūdz Konkurences padomi ierosināt lietu par LVRTC dominējošā stāvokļa ļaunprātīgo izmantošanu, piemērojot nevienādus noteikumus ekvivalentos darījumos ar citu tirgus dalībnieku, radot tam konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus.

2. SIA „Baltkom TV SIA” Iesniegumā norāda, ka LVRTC ievērojami zemākas infrastruktūras izmantošanas maksas piemērošana tiesiskajās attiecībās ar SIA „Lattelecom” ir uzskatāma par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 87.panta pirmās daļas pārkāpumu, kas nosaka, ka *ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds valsts atbalsts, ko piešķir dalībvalsts vai ko jebkādā veidā piešķir to valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.*

Iesniegumā ir norādīts, ka LVRTC 100% pamatkapitāla daļu īpašniece ir Latvijas Republika, savukārt to turētāja – Satiksmes ministrija. Tādējādi LVRTC piederošās infrastruktūras izmantošana un tās lietošanas tiesību piešķiršana ir atzīstama par valsts rīcību ar valsts mantu un resursiem.

Iesniegumā norādīts, ka konkrētajā gadījumā jebkurā dalībvalstī reģistrētajam komersantam bija tiesības iesniegt savu intereses apliecinājumu dalībai pretendenti atlasē. Iepriekš minēto apliecina Nolikuma 9.1.apakšpunkts, saskaņā ar kuru pretendents ir Latvijas Republikā vai ārvalstīs reģistrēts komersants. Līdz ar to situācijā, kad valstij piederošā komercsabiedrība vienam komersantam ir piešķirusi tiesības izmantot tai piederošo infrastruktūru par ievērojami zemākām cenām, ir pamats vērtēt, vai šādu samazinātu maksu piemērošana nav uzskatāma par valsts atbalstu Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma izpratnē.

SIA „Baltkom TV SIA” norādīja, ka, piemērojot zemāku infrastruktūras izmantošanas maksu, attiecīgajam komersantam tiek piešķirtas tiesības izmantot valstij piederošus resursus par ievērojami zemākām izmaksām. Tādējādi Latvijas valsts ar tai piederošās kapitālsabiedrības starpniecību ir sniegusi pakalpojumus SIA „Lattelecom” kā pretendenti atlasē uzvarētājam par finansiāli ievērojami izdevīgākiem noteikumiem salīdzinājumā ar piedāvātajām maksām par šādu pakalpojumu sniegšanu citiem komersantiem.

Ņemot vērā minēto, SIA „Baltkom TV SIA” uzskata, ka LVRTC rīcību ir pamats uzskatīt par valsts atbalsta piešķiršanu Eiropas Kopienas dibināšanas līguma

87.panta izpratnē. Līdz ar to SIA „Baltkom TV SIA” lūdz Konkurences padomi ierosināt lietu par Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma 87.panta pirmās daļas pārkāpumu LVRTC darbībā.

„Baltkom TV SIA” ir sabiedrība ar ierobežoto atbildību, kura reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003005264, tās juridiskā adrese – Vecpilsētas iela 19, Rīga.

Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs ir valsts akciju sabiedrība, kura reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003011203, tās juridiskā adrese – Ērgļu iela 7, Rīga.

Izvērtējot Iesniedzumā ietvertu informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 5.punkta iespējamais pārkāpums

1.1. Saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 5.punktu „Jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkāda veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā. Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā 5) nevienādu noteikumu piemērošana ekvivalentos darījumos ar citu tirgus dalībnieku, radot tam konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus”. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 1.punktu „dominējošais stāvoklis ir tirgus dalībnieka (..) ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šis dalībnieks (..) spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, piegādātājiem vai patērētājiem”.

Konkurences padome 13.06.2007. pieņēma lēmumu Nr.E02-64 lietā Nr.234/06/10/3 „Par Konkurences likuma iespējamo pārkāpumu va/s „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” darbībā”, kurā tika secināts, ka LVRTC atrodas dominējošā stāvoklī televīzijas un radio programmu signāla pārraides līdz virszemes raidītājiem pakalpojuma tirgū un radio un televīzijas programmu raidīšanas ar zemes raidītāju palīdzību publiskai uztveršanai pakalpojuma sniegšanas tirgū Latvijas Republikas teritorijā (Lēmuma 3.punkts)¹. Iepriekš minētais secinājums tika pamatots ar to, ka LVRTC ir vienīgais tirgus dalībnieks ar plašu infrastruktūras tīklu, kas var nodrošināt programmu izplatīšanas (signāla pārraidi un raidīšanu) pakalpojumu virszemes ēterā visā Latvijas teritorijā.

1.2. Radio un televīzijas likuma 9.¹ pants nosaka, ka „*Kārtību, kādā tiek ieviesta elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu veidoto programmu apraide ciparformātā, nosaka Ministru kabinets*”.

Pamatojoties uz Radio un televīzijas likuma 9.¹ pantu, 2008.gada 2.septembrī tika pieņemti MK noteikumi Nr.714, kuru 6.punktā ir norādīts, ka *Satiksmes ministrija līdz 2008.gada 15.decembrim pretendentu atlasē izvēlas komersantu, kurš nodrošinās televīzijas programmu zemes apraidi ciparformātā atbilstoši šo noteikumu (..) minētajām prasībām. (..) Izvēlēto kandidātu apstiprina Ministru kabinets. Pretendentu atlasē komersantu vērtē pēc tā līdzšinējās darbības pieredzes, ņem vērā, kādos termiņos tiks īstenota pāreja uz televīzijas programmu zemes apraidi ciparformātā, pakalpojumu ģeogrāfiskās pieejamības plānus, plānoto piesaistīto lietotāju skaitu uz 2013.gada 31.decembri un plānotos pasākumus sabiedrības informēšanā.*

¹ www.kp.gov.lv – Konkurences padomes mājas lapa.

Pamatojoties uz MK noteikumu Nr.714 6.punktu, Latvijas Republikas Satiksmes ministrijas komisija 2008.gada 3.oktobra sēdē apstiprināja Nolikumu, kura 50.punktā tika paredzēts, ka „*Konkursa uzvarētājam 60 dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas Ministru kabinetā ir pienākums nodibināt tiesiskās attiecības ar LVRTC par tās infrastruktūras izmantošanu televīzijas programmu zemes apraides ciparformātā nodrošināšanai līdz 2013.gada 31.decembrim, pamatojoties uz Radio un televīzijas likumu*”.

Nemot vērā iepriekš minēto, Konkurences padome secina, ka konkrētajā gadījumā LVRTC tika ar Nolikumu (kas pamatots ar Radio un televīzijas likuma normām) uzlikts pienākums nodibināt tiesiskās attiecības par savas infrastruktūras izmantošanu ar konkursa uzvarētāju. Tā kā Nolikums paredz pienākumu LVRTC slēgt līgumu tikai ar konkursa uzvarētāju, Konkurences padome norāda, ka LVRTC kā potenciālās līgumslēdzējas puses eventuālās maksas noteikšana par savas infrastruktūras izmantošanu SIA „Lattelecom”, SIA „Baltkom TV SIA” vai citiem konkursa pretendentiem nevar tikt vērtēta kā esoši vai potenciāli ekvivalenti darījumi Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 5.punkta izpratnē.

Turklāt Konkurences padome norāda, ka LVRTC savā 04.11.2008 vēstulē Nr.50TP00.07/1178 „Par ciparu televīziju”, kas pievienota Iesniegumam, norādīja, ka „*pirms galīgā līguma parakstīšanas ar sadarbības partneri tiks veiktas pārrunas, precizēts pakalpojumu apjoms, atbildības un kompetences, kā arī beigās noteiks pakalpojuma cenu*”, no kā var secināt, ka iepriekš minētajā vēstulē norādītā informācija par cenām ir tikai provizoriska.

Vienlaikus Konkurences padome norāda, ka organizētā atlases procedūra ir pēc būtības konkurss starp pretendentiem, kura ietvaros tiem bija jāizpilda Nolikuma prasības. Svarīgi, lai šīs prasības būtu vienādas visiem pretendentiem, neradot nepamatotas priekšrocības kādam konkrētam pretendētājam, t.i., lai konkurss tiktu organizēts pēc noteiktajiem standartiem vai normatīvajiem aktiem. Konkurences padome norāda, ka tai nav kompetences vērtēt organizētās pretendentu atlases procedūras atbilstību tiem.

Nemot vērā iepriekš minēto, Konkurences padome secina, ka konkrētajā gadījumā netika pārkāpts Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 5.punkts. Līdz ar to Konkurences padome neierosina lietu par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu LVRTC darbībās.

2. Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 87.panta iespējamais pārkāpums LVRTC darbībās

2.1. Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 87.panta pirmā daļa nosaka, ka „(..) ar kopējo tirgu nav saderīga nekāda palīdzība, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences traucējumus, dodot priekšroku atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķu preču ražošanai, ciktāl šāda palīdzība ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm (..)”. Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 87.panta otrā un trešā daļa nosaka valsts atbalsta pasākumus, kas ir saderīgi vai var būt saderīgi ar kopējo tirgu.

Eiropas Komisijai saskaņā ar Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma 88.pantu ir piešķirta īpaša kompetence („*specific competence*”) lemt par valsts atbalsta saderību ar kopēju tirgu, izskatot pastāvošo atbalstu un lemjot par tās lēmumu vai paziņošanas prasību neizpildi. 1999.gada 22.marta Padomes Regula Nr.659/1999 nosaka kārtību, kādā tiek piemērots Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma 88.pants (bijušais 93.pants),

tajā skaitā procedūru attiecībā uz nelikumīgu atbalstu (III Nodaļa), kas ir Eiropas Komisijas, nevis nacionālo konkurences aizsardzības iestāžu kompetencē.

2.2. Saskaņā ar Konkurences likuma 2.pantu likuma mērķis ir aizsargāt, saglabāt un attīstīt brīvu, godīgu un vienlīdzīgu konkurenci visās tautsaimniecības nozarēs sabiedrības interesēs, ierobežojot tirgus koncentrāciju, uzliekot par pienākumu izbeigt konkurenci regulējošajos normatīvajos aktos aizliegtās darbības un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saucot pie atbildības vainīgās personas. Konkurences likuma 6.panta pirmajā daļā ir nostiprināta Konkurences padomes kompetence. Savukārt Konkurences likuma VIII nodaļa „Eiropas Savienības konkurences tiesību piemērošana” paredz Konkurences padomes kompetenci izmeklēt un noteikt sodu par vienošanās aizlieguma un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas pārkāpumu. Līdz ar to secināms, ka Eiropas Kopienas Dībināšanas līguma 87.panta pārkāpumu izmeklēšana nav Konkurences padomes kompetencē.

Līdz ar to Konkurences padome neierosina lietu par Eiropas Kopienas dībināšanas līguma 87.panta pārkāpumu LVRTC darbībās.

Ņemot vērā augstāk minēto, kā arī pamatojoties uz Konkurences likuma 6.panta pirmo daļu, 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 13.panta pirmās daļas 5.punktu, 23.panta trešās daļas 3.punktu un ceturto prim daļu, Eiropas Kopienas dībināšanas līguma 87.pantu un 88.pantu, Konkurences padome

nolēma:

neierosināt lietu uz SIA „Baltkom TV SIA” iesnieguma Nr.579-3 pamata par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 5.punkta, kā arī par Eiropas Kopienas dībināšanas līguma 87.panta pārkāpumu VAS „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” darbībās.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme